ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

LIEPĀJAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS

Liepājā 2014.gada 23.maijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese S.Blūma,

piedaloties pieteicēja /pers. C/ pārstāvei /pers. D/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras pārstāvei /pers. E/,

atklātās tiesas sēdēs izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. C/ pieteikuma par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2013.gada 12.augusta lēmuma Nr.11-8/7325 atcelšanu un zaudējumu 83,67 *euro* atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2013.gada 10.jūnijā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – VSAA) Liepājas reģionālā nodaļa pieņēma lēmumu Nr.13/1362838 *(lietas 28.lapa)*, ar kuru konstatēta priekšlaicīgās vecuma pensijas pārmaksa par periodu no 2011.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 29.maijam 645,66 Ls, kā arī nolemts ieturēt no izmaksājamās valsts vecuma pensijas 10 procentus ik mēnesi, sākot no 2013.gada augusta līdz pārmaksas pilnīgai atmaksai. Tāpat VSAA Liepājas reģionālā nodaļa 2013.gada 10.jūnijā pieņēma lēmumu Nr.13/1362822 *(lietas 29.lapa)*, ar kuru konstatēta piemaksas pie pensijas par stāžu pārmaksa par periodu no 2011.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 29.maijam 77,39 Ls, kā arī nolemts ieturēt no izmaksājamās valsts vecuma pensijas 10 procentus ik mēnesi, sākot no 2013.gada augusta līdz pārmaksas pilnīgai atmaksai.

Pieteicējs /pers.C/ minētos lēmumus apstrīdēja *(lietas 27.lapa)* un ar VSAA direktores 2013.gada 12.augusta lēmumu Nr.11-8/7325 (turpmāk – Lēmums) *(lietas 12.-15.lapa)* VSAA Liepājas reģionālās nodaļas 2013.gada 10.jūnija lēmumi atstāti negrozīti.

Lēmumā norādīti šādi argumenti.

[1.1] 2009.gada 6.augustā pieteicējs lūdza piešķirt vecuma pensiju priekšlaicīgi no 2009.gada 30.maija, iesniegumā atzīmējot, ka strādā. VSAA Liepājas reģionālā nodaļa 2009.gada 12.augustā pieņēma lēmumus par pensijas piešķiršanu un piemaksas pie pensijas piešķiršanu, ar kuriem priekšlaicīgi piešķirtās pensijas apmērs tika noteikts 130,82 Ls apmērā un piemaksas pie priekšlaicīgi piešķirtās pensijas izmaksas apmērs tika noteikts 15,68 Ls apmērā.

Saskaņā ar likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 31.punktu /pers. C/ laika periodā no pensijas piešķiršanas brīža līdz 2011.gada 29.maijam (ieskaitot), t.i., līdz 62 gadu sasniegšanai, nebija tiesības saņemt priekšlaicīgi piešķirto vecuma pensiju, kā arī piemaksu pie vecuma pensijas, ja viņš šajā laika periodā kļūst par obligāti sociāli apdrošināmo personu.

Ņemot vērā, ka pieteicējs turpina darba attiecības, pieteicējam priekšlaicīgi piešķirtās vecuma pensijas un piemaksas pie vecuma pensijas izmaksa netika uzsākta.

[1.2] 2009.gada 1.septembrī pieteicējs lūdza uzsākt vecuma pensijas priekšlaicīgi izmaksu, jo no 2009.gada 22.augusta ir pārtraucis darba attiecības. VSAA Liepājas reģionālā nodaļa uzsāka pieteicējam priekšlaicīgi piešķirtās vecuma pensijas un piemaksas pie vecuma pensijas izmaksu no 2009.gada 22.augusta.

[1.3] 2013.gada 15.maijā VSAA, pārbaudot saņemto informāciju no Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID), konstatēja, ka pieteicējs no 2011.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 29.maijam (ieskaitot) ir reģistrēts kā darba ņēmējs SIA „/nosaukums/", tāpēc 2013.gada 10.jūnijā aprēķināja pensijas pārmaksas summu 645,66 Ls apmērā un piemaksas pārmaksas summu 77,39 Ls apmērā par laika periodu no 2011.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 29.maijam, kā arī pieņēma lēmumus par šo summu atgūšanu.

Arī 2013.gada 7.augustā, pārbaudot saņemto informāciju no VID, VSAA konstatēja, ka pieteicējs no 2011.gada 1.janvāra līdz Lēmuma pieņemšanas brīdim ir atjaunojis darba attiecības un ir reģistrēts kā darba ņēmējs SIA „/nosaukums/", un darba devējs par viņu kā darba ņēmēju ir uzrādījis obligāto iemaksu objektu un ir veicis sociālās apdrošināšanas iemaksas.

[1.4] Ņemot vērā to, ka personai, kurai priekšlaicīgi piešķirta vecuma pensija un piemaksa pie priekšlaicīgi piešķirtās vecuma pensijas, laikā, kad tās kļuvušas par obligāti sociāli apdrošināmajām personām. t.i, par darba ņēmējiem, vecuma pensija un piemaksa pie vecuma pensijas nav izmaksājama līdz 62 gadu vecuma sasniegšanai un saskaņā ar saņemto informāciju no Valsts ieņēmumu dienesta, ka pieteicējs laika periodā no 201l.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 29.maijam (līdz 62 gadu vecuma sasniegšanai) ir bijis darba ņēmēja statusā, tad minētajā laika periodā pieteicējam nebija tiesības saņemt priekšlaicīgi piešķirto vecuma pensiju un piemaksu pie priekšlaicīgi piešķirtās vecuma pensijas.

[2] 2013.gada 4.martā Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā saņemts pieteicēja pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

Pieteikumā pieteicējs norāda, ka darba tiesiskās attiecības ar SIA „/nosaukums/" izbeidzis 2009.gada 21.augustā pēc paša vēlēšanās, savukārt darba tiesiskās attiecības pēc 2009.gada 21.augusta atsācis 2011.gada 31.maijā, noslēdzot darba līgumu ar SIA „Agy un Ko".

To, ka pieteicējs bijis darba tiesiskajās attiecībās ar SIA „/nosaukums/" laika periodā no 2011.gada 1.janvāra līdz 29.maijam, VID konstatēja, veicot SIA „/nosaukums/" nodokļu auditu. SIA „/nosaukums/" VID pieņemto lēmumu ir apstrīdējusi un audita rezultātā pieņemtais lēmums nav ieguvis savu galīgo noregulējumu. Neskatoties uz to, ka šis lēmums tika apstrīdēts, VID nekavējoties nepatiesās ziņas par pieteicēja darba ņēmēja statusu laika periodā no 2011.gada 1.janvāra līdz 29.maijam nosūtīja VSAA.

Pieteicējs uzskata, ka informācija VSAA sociālās apdrošināšanas sistēmā par to, ka pieteicējs laika periodā no 2011.gada 1.janvāra līdz 29.maijam bijis sociāli apdrošināta persona, ir ievietota prettiesiski.

[3] Paskaidrojumā tiesai VSAA pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem. Papildus Lēmumā minētajam VSAA norāda, ka, pārbaudot VID sniegtās ziņas 2013.gada 3.oktobrī, VSAA konstatēja, ka VID par pieteicēju nav veicis izmaiņas, t.i., viņš ir darba ņēmējs SIA „/nosaukums/" no 2011.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 30.novembrim, no 2011.gada 1.decembra līdz 2011.gada 31.decembrim un no 2012.gada 1.janvāra, līdz ar ko VSAA ir pamatoti noteikusi viņam priekšlaicīgās vecuma pensijas un piemaksas pie vecuma pensijas pārmaksu un ieturēja no izmaksājamās vecuma pensijas 10 procentus pārmaksās atgūšanai.

[4] 2014.gada 20.martā tiesā saņemti pieteikuma grozījumi *(lietas 46.lapa)*, kuros norādīts, ka pēc pieteikuma iesniegšanas tiesā divus mēnešus no pieteicēja vecuma pensijas tika ieturēti 46,15 *euro*, tādējādi pieteicējs lūdz atlīdzināt nepamatoti ieturētos 46,15 *euro*, kā arī izdevumus, kas saistīti ar ģenerālpilnvaras noformēšanu 37,52 *euro*.

[5] Paskaidrojumā par prasījumu par zaudējumu atlīdzināšanu, VSAA norāda, ka 2014.gada aprīlī pieteicējam atmaksāta ieturētā vecuma pensijas un piemaksas pie vecuma pensijas daļa 51,73 *euro* apmērā. VSAA pārsūdzēto Lēmumu uzskata par tiesisku un pamatotu, tādējādi uzskata, ka nav pamata atlīdzināt mantisko kaitējumu.

[6] Tiesas sēdēs pieteicēja pārstāve uzturēja prasījumu par Lēmuma atcelšanu un zaudējumu 37,52 *euro* apmērā par ģenerālpilnvaras noformēšanu atlīdzināšanu. 2014.gada 15.maija tiesas sēdē pieteicēja pārstāve atteicās no prasījuma par 46,15 *euro* atlīdzināšanu, jo šī summa pieteicējam ir atmaksāta *(lietas 57.lapa)*.

Atbildētāja pārstāve 2014.gada 6.februāra tiesas sēdē pieteikumu neatzina, norādot, ka Lēmums pieņemts, pamatojoties uz VID sniegto informāciju. 2014.gada 15.maija tiesas sēdē atbildētāja pārstāve pieteikumu daļā par Lēmuma atcelšanu atzina, savukārt pieteikumu daļā par zaudējumu 37,52 *euro* apmērā atlīdzināšanu neatzina.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus un noklausoties lietas dalībnieku tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums daļā par Lēmuma atcelšanu un zaudējumu 37,52 *euro* apmērā atlīdzināšanu ir pamatots, bet tiesvedība lietas daļā izbeidzama.

[8] Tā kā pieteicēja pārstāve atteicās no pieteikuma daļā par 46,15 *euro* par ieturējumu no pieteicēja vecuma pensijas atlīdzināšanu, tiesvedība lietas daļā par zaudējumu 46,15 *euro* atlīdzināšanu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 282.panta 4.punktu ir izbeidzama.

[9] Pieteicējs lūdz atcelt Lēmumu, ar kuru nolemts ieturēt no pieteicējam izmaksājamās valsts vecuma pensijas konstatēto izveidojušos priekšlaicīgās vecuma pensijas pārmaksu 645,66 Ls un piemaksas pie pensijas par stāžu pārmaksu 77,39 Ls par periodu no 2011.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 29.maijam.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka VSAA uzsāka pieteicējam priekšlaicīgi piešķirtās vecuma pensijas un piemaksas pie vecuma pensijas izmaksu no 2009.gada 22.augusta. Konstatējot, ka pieteicējs no 2011.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 29.maijam (līdz 62 gadu sasniegšanai) ir bijis reģistrēts kā darba ņēmējs SIA „/nosaukums/", aprēķināja pensijas pārmaksas summu 645,66 Ls apmērā un piemaksas pārmaksas summu 77,39 Ls apmērā par minēto laika periodu, kā arī pieņēma lēmumus par šo summu atgūšanu.

Pieteicējs norāda, ka darba tiesiskās attiecības ar SIA „/nosaukums/" izbeidzis 2009.gada 21.augustā un laika periodā no 2011.gada 1.janvāra līdz 29.maijam nav bijis sociāli apdrošināta persona, tāpēc Lēmums nav pamatots.

[10] Saskaņā ar likuma „Par valsts pensijām" 11.panta pirmo daļu *(redakcijā līdz 2012.gada 17.jūlijam)* tiesības uz vecuma pensiju ir vīriešiem, kuri sasnieguši 62 gadu vecumu un kuru apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 10 gadiem.

Šā likuma pārejas noteikumu 29.punkts noteic, ka līdz 2011.gada 31.decembrim personām, kuru apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 30 gadiem, divus gadus pirms šā likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā vecuma sasniegšanas ir tiesības vecuma pensiju pieprasīt priekšlaicīgi, bet vīriešiem – ne agrāk kā no 60 gadu vecuma, savukārt 31.punkts paredz, ka personām, kuras izmantojušas priekšlaicīgās pensionēšanās iespējas, laikā, kad tās kļuvušas par obligāti sociāli apdrošināmajām personām (darba ņēmējiem vai pašnodarbinātajiem) vecuma pensiju neizmaksā līdz šā likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā vecuma sasniegšanai.

Atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1024 „Noteikumi par ikmēneša piemaksu pie vecuma un invaliditātes pensijas" 16.1.punktā noteiktajam, ja piemaksa noteikta pie priekšlaicīgi piešķirtās vecuma pensijas, tad, izmaksājot piemaksu, piemēro likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 31.punktu.

Tādējādi pieteicējam laika periodā no pensijas piešķiršanas brīža līdz 62 gadu sasniegšanai (2011.gada 29.maijam), ja viņš šajā laika periodā kļūst par obligāti sociāli apdrošināmo personu, nav tiesības saņemt priekšlaicīgi saņemto vecuma pensiju un piemaksu pie vecuma pensijas,

Tiesa konstatē, ka 2009.gada 17.augustā pieteicējs SIA „/nosaukums/" direktoram lūdzis atbrīvot viņu no darba ar 2009.gada 21.augustu *(lietas 18.lapa)*, bet 2009.gada 20.augustā izdots rīkojums Nr.10 par darba tiesisko attiecību pārtraukšanu ar pieteicēju no 2009.gada 21.augusta *(lietas 19.lapa)*. Savukārt no 2009.gada 22.augusta tika uzsākta priekšlaicīgi piešķirtās vecuma pensijas un piemaksas pie vecuma pensijas izmaksa.

VSAA, konstatējot, ka pieteicējs no 2011.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 29.maijam ir bijis reģistrēts kā darba ņēmējs SIA „/nosaukums/", aprēķināja pensijas un piemaksas pārmaksu par šo laika periodu un pieņēma lēmumus par šo summu atgūšanu.

Pieteicējs apstrīdēšanas iesniegumā iestādei un pieteikumā tiesai norāda, ka laika periodā no 2011.gada 1.janvāra līdz 29.maijam nebija darba ņēmējs SIA „/nosaukums/" un VSAA nav norādījis pierādījumus un pamatojumu šādam apgalvojumam.

Atbildot uz tiesas pieprasījumu, 2014.gada 7.maija vēstulē par pieteicēja ienākumiem un reģistrāciju darba ņēmēja statusā SIA „/nosaukums/" laika periodā no 2011.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 29.maijam VID norāda, ka minētajā laika periodā pieteicējs nav bijis reģistrēts kā darba ņēmējs SIA „/nosaukums/", ienākumi no šī uzņēmuma nav saņemti, ko apstiprina vēstulei pievienotā informācija par pieteicēja ienākumiem *(lietas 53., 55.lapa)*.

Ņemot vērā VID vēstulē minēto un izvērtējot Lēmumā norādīto pamatojumu, tiesa atzīst, ka pārsūdzētais Lēmums, ar kuru nolemts ieturēt no pieteicējam izmaksājamās valsts vecuma pensijas konstatēto izveidojušos priekšlaicīgās vecuma pensijas pārmaksu 645,66 Ls un piemaksas pie pensijas par stāžu pārmaksu 77,39 Ls par periodu no 2011.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 29.maijam nav tiesisks un ir atceļams.

[11] Pieteicējs lūdz atlīdzināt mantiskos zaudējumus, kas radušies saistībā ar ģenerālpilnvaras noformēšanu 37,52 *euro* apmērā.

Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 7.panta pirmā daļa noteic, ka mantiskais zaudējums šā likuma izpratnē ir katrs mantiski novērtējams pametums, kas cietušajam radies iestādes prettiesiska administratīvā akta vai prettiesiskas faktiskās rīcības dēļ.

Pieteicēja pārstāve ir iesniegusi čeku, kas apliecina izdevumu 37,52 *euro* apmērā rašanos saistībā ar ģenerālpilnvaras noformēšanu *(lietas 39., 40.lapa)*.

Ņemot vērā minēto, pieteicējam ir atlīdzināmi zaudējumi, kas radušies saistībā ar ģenerālpilnvaras noformēšanu 37,52 *euro* apmērā.

[12] Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmā daļa noteic, ja pieteikums pilnībā vai daļā apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Tā kā pieteikums tiek daļēji apmierināts, no atbildētāja, kas šajā lietā ir Latvijas Republika, par labu pieteicējam piespriežama tā samaksātā valsts nodeva 20 Ls apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246. – 251.pantu, 282.panta 4.punktu, 253.panta pirmo daļu un 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt daļēji /pers. C/ pieteikumu.

Atcelt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2013.gada 12.augusta lēmumu Nr.11-8/7325 ar tā pieņemšanas dienu.

Uzlikt pienākumu Latvijas Republikai atlīdzināt /pers. C/ mantiskos zaudējumus 37,52 *euro* apmērā.

Izbeigt tiesvedību lietas daļā par zaudējumu 46,15 *euro* atlīdzināšanu.

Piedzīt no atbildētājas Latvijas Republikas par labu /pers. C/ tā samaksāto valsts nodevu 28,46 *euro* (20 Ls) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Tiesnese S.Blūma